

2007-03 HET DOORGEVEN VAN INFORMATIE DOOR DE POLITIE AAN DE SCHOOL

In Dinant werd enige tijd geleden een directeur van een school neergestoken door een leerling. Achteraf bleek dat de jongere reeds in het verleden strafbare feiten had gepleegd, en geen onbekende was voor het parket en de jeugdrechtbank. In een aantal kranten werd aangegeven dat, op basis van de nieuwe omzendbrief tot aanpak van de jeugdcriminaliteit, de politie de informatie die zij over bepaalde jongeren hebben aan de scholen kunnen doorgeven. Klopt dit?

De omzendbrief met betrekking tot de aanpak van de jeugdcriminaliteit

De omzendbrief van 7 juli 2006, uitgaande van Minister van Binnenlandse zaken Patrick Dewael, omvat een aantal maatregelen die tot doel hebben de jeugdcriminaliteit aan te pakken, meer specifiek door het creëren van een veilige schoolomgeving. Daartoe vraagt de Minister aan de politie een partnerschap aan te gaan met de schoolgemeenschappen, waarin de procedures voor doorverwijzing en samenwerking tussen de scholengemeenschappen en de politie worden vastgelegd. De politie moet een aanspreekpunt voor de scholen voorzien, als concrete uitvoering van het aangegeven partnerschap. Via dit aanspreekpunt kunnen de lokale politiediensten en de scholengemeenschappen praktische afspraken maken:

- rond spijbelgedrag (samenwerkingsakkoorden over het doorgeven van informatie over spijbelaars en over een gezamenlijke aanpak van de problematiek)
- met betrekking tot andere items (MOF's) zoals drugsfeiten, geweldsdelicten, diefstallen etc...)
- over hoe en op welke wijze de school het best contact zoekt bij problemen. Dit geeft de meerwaarde dat men zo snel mogelijk op die problemen kan ingrijpen om erger te vermijden,
- (...)
- Het geheel van afspraken (samenwerking – informatie-uitwisseling – doorverwijzing – contactpunt) wordt vastgelegd in een overeenkomst en verspreid op een ruime wijze in de scholengemeenschappen.

zijn agenten van de politie gehouden door het beroepsgeheim?

Na de uitdrukkelijke vermelding van geneesheren, officieren van gezondheid, apothekers en vroedvrouwen, legt artikel 458 van het strafwetboek ook een geheimhoudingsplicht op aan "alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hen zijn toevertrouwd."

Deze laatste zinssnede houdt volgens het Hof van Cassatie, het hoogste rechtscollege in ons land, in dat alle personen die een beroep of opdracht met een vertrouwelijk karakter uitoefenen en die door de wet, de traditie of de gewoonten als noodzakelijke bewaarders van de hun toevertrouwde geheimen worden beschouwd, onder de toepassing van dit artikel vallen.

Personen die een openbaar ambt uitoefenen namens een overheid, zijn niet gebonden door de zwijgplicht van art. 458 SW. De inlichtingen die zij verzamelen of ontvangen verkrijgen zij immers niet in persoonlijke naam maar in naam van de gemeenschap die zij vertegenwoordigen. Indien die inlichtingen een geheim karakter hebben, krijgt hun deontologische verplichting het karakter van wettelijke verplichting. Het gaat dan niet zozeer om een "beroeps"geheim, maar eerder om een "ambts"geheim. Dit is het geval bij de politie.

Dragers van een ambtsgeheim hebben geheimhoudingsplicht ten opzichte van derden en dienen zich te houden aan een strikte discretieverplichting. Anderzijds kan een drager van een ambtsgeheim zich niet beroepen op een zwijgrecht t.a.v. zijn hiërarchische meerderen of t.a.v. zijn collega's. Het is dus evident dat de politie bepaalde feiten die zij vaststelt verbaliseert en overmaakt aan de Procureur des konings, of aan de onderzoeksrechter. Diezelfde informatie kan zij echter in geen geval aan andere personen overmaken.

Het artikel 28 quinquies van het wetboek van strafvordering bevat echter een expliciete verwijzing naar het beroepsgeheim. Dit wetsartikel stelt dat eenieder die zijn medewerking dient te verlenen aan het opsporingsonderzoek, tot geheimhouding verplicht is. Hij die dit geheim schendt wordt gestraft met de straffen bepaald in art. 458 van het strafwetboek.

In de wet op het politieambt wordt in artikel 44 limitatief bepaald aan wie de politiediensten de gegevens van persoonlijke aard, die zij in het kader van het uitoefenen van hun functie hebben verzameld, kunnen doorgeven. Zo worden in de opsomming de andere politiediensten vermeld, het Comité P, enz. Geen enkele bepaling laat toe dat dergelijke gegevens ook aan een privé-persoon, hulpverleners, scholen... (andere dan de betrokkenen zelf) kunnen worden doorgegeven. Integendeel, slechts een Koninklijk besluit kan bepalen welke publieke autoriteiten (uitvoerende, gerechtelijke, of wetgevende macht) dezelfde gegevens en informatie ter kennis kunnen krijgen, en dit na het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Concreet: geen doorstroming van informatie naar de scholen

Op bovenstaande casus is slechts één antwoord mogelijk, niettegenstaande er, naargelang de concrete omstandigheden, verschillende rechtsgronden aan de basis kunnen liggen. De politie kan GEEN informatie over de jongere doorgeven aan de (directie) van de school. We overlopen de verschillende hypothesen:

De jongere was een aantal weken geleden betrokken bij een vechtpartij. De politie diende tussenbeide te komen en er werd door de politie een Proces-verbaal opgesteld naar aanleiding van de agressie van de jongere. De politie overhandigde dit Proces-verbaal aan de Procureur des Konings, die een opsporingsonderzoek beval.

De politie kan deze informatie enkel meedelen aan de andere politiediensten, en aan de Procureur des Konings. Het opsporingsonderzoek is immers geheim, de politie kan aan niemand informatie meedelen, tenzij aan zijn hiërarchische oversten.

Gesteld dat de jongere reeds werd veroordeeld door de jeugdrechtbank, dan zal deze informatie ook aan de politiediensten bekend zijn. Dergelijke informatie wordt verzameld in het "centraal strafregister", waar de politie toegang tot heeft. Het doorgeven van deze informatie aan derden is echter verboden. Meer informatie hierover kan je lezen in het artikel Nieuwsbrief jeugdrecht 2006/12, "Het strafregister van minderjarigen".

Conform bovenvermelde omzendbrief kunnen de politiediensten en de scholen samenwerkingsakkoorden sluiten. Men kan procedures opzetten over bijvoorbeeld wanneer een school de politie inschakelt bij een drugsprobleem van één van de scholieren, hoe de politie in dergelijk geval optreedt, etc. Eventueel kan men komen tot "good practices". De politie kan echter nooit, in geen enkel geval, politionele informatie over de jongere, dit wil zeggen informatie die de politie over een jongere heeft vergaard in het kader van hun functie, aan de school of aan leerkrachten doorgeven. De politie kon in bovenstaande casus dus niet aan de school doorgeven dat deze jongere in het verleden reeds feiten had gepleegd, en geen onbekende was voor de jeugdrechtbank. Indien de politie dit wel had gedaan, betekende dit een onrechtmatige, en dus strafbare schending van het beroepsgeheim.

Er bestaat niet zoiets als een recht van de school op inzage in het gerechtelijk verleden van de jongere: scholen kunnen de inschrijving van een jongere bv niet verbinden aan de aflevering van een attest van goed gedrag en zeden.

Scholen kunnen problematisch gedrag van jongeren aankaarten bij het CLB. De hulpverlening kan, in overleg met haar cliënten, slechts in communicatie treden met de school bijvoorbeeld aangaande tips en afspraken over de aanpak van een jongere, maar niet wat betreft de achterliggende, al dan niet gerechtelijke, problematieken en vaststellingen. De opdrachten van de CLB's zijn wat dat betreft de enige (decretaal vastgelegde) uitzondering.

Sofie Van Rumst, Jurist vzw OSBJ

Bronnen:

- Ministeriële omzendbrief dd. 7 juli 2006, PLP 41 tot versterking en/of bijsturing van het lokaal veiligheidsbeleid en de specifieke aanpak van jeugdcriminaliteit, met in het bijzonder een aanspreekpunt voor de scholen, B.S. 24 juli 2006.
- Wet op het politieambt dd. 5 augustus 1992, B.S. 22 december 1992.
- D. LYBAERT, "Beroepsgeheim van de hulpverlener in relatie tot de politiediensten", R.W. 1996-1997, nr. 29 969-974.
- Sofie Van Rumst, "Het strafregister van minderjarigen", Nieuwsbrief Jeugdrecht december 2006.
- Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het inzage-recht van scholen in het gerechtelijke verleden van leerlingen, dd. 6 februari 2007 in het Vlaams Parlement, <http://jsp.vlaamsparlement.be/website/htm-vrg/485396.html>